

B

1915 okt. 12

Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter levele Meşianu nagyszzebeni görögkeleti román érsekhez a görögkeleti vallású magyar tanulók hitoktatásának nyelve tárgyában

Ref. Zsinati Levéltár, Tisza-iratok 4:16/21
(Gépelte másolat)

Budapest, 1915. évi október hó 12-én.

Nagyméltóságú Érsek, Metropolita Úr!

Nagyméltóságodnak folyó évi szeptember hó 2-án 199.M. szám alatt kelt iratából mély sajnálattal értesültem arról, hogy a metropoliai konzisztórium arra az álláspontra helyezkedett, hogy „a hazai bármely jellegű tanintézetekben tanuló gör. kel. román hitfelekezetű növendékek hitoktatási és vallástan előadási nyelve *csakis* az egyház szertartási¹ nyelve, vagyis a *román* nyelv lehet”. Ezt a határozatot ugyanis alig lehet másképpen értelmezni, mint úgy, hogy a gör. kel. román egyház kebelébe tartozó magyar nemzetiségű gyermekek is bármely jellegű tanintézetben a vallástant román nyelven lennének kötelesek tanulni.

A m. kir. kormány abból, hogy a magyar állam hivatalos nyelve a magyar, távolról sem vonja le azt a következtetést, hogy Magyarország valamennyi iskolájában az oktatás nyelve kizárólag a magyar lehet. Ezzel szemben a metropoliai konzisztórium Magyarország területén azon az alapon, hogy a gör. kel. román egyház szertartási nyelve a román, a kebelébe tartozó magyarokat rá akarja kényszeríteni a vallástannak román nyelven való tanulására. Úgy vélem, hogy ez a nagy ellentmondás Excellentiád figyelmét elkerülte, mert különben alig járulhatott volna hozzá ahhoz, hogy éppen most, midőn a m. kir. kormány a román nemzetiség iránt gondoskodásának annyi tanújelét adja, a konzisztórium részéről a fenti, nemzetiségi türelmetlenség elvétől áthatott határozat hozassék. Ebben a feltevésben, mielőtt Excellentiád előlídezett átiratát hivatalos tárgyalás alá venném, ezen az úton fordulok Nagyméltóságodhoz és kérem, legyen szíves a fentiek alapján oda hatni, hogy a metropoliai konzisztórium a magyarajkú gyermekek hitoktatása dolgában 1914. évi április hó 24-én 1.797. eln. szám alatt kelt megkeresésem második bekezdésének megfelelő határozatot hozzon.

Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem nyilvánítását, mellyel vagyok

kész híve:

Jankovich s. k.

A hivatalos másolat hitelül:

Heckl Ödön s. k.
elnöki irodaigazgató

[körpecsét]

¹ Az eredetiben itt elírás folytán „szertartású” áll.